

OPINIE SEPARATĂ

formulată de către Eduard Varzar, Inga Furtună membri ai Consiliului Superior al Procurorilor și Angela Motuzoc, Președinte al Consiliului Superior al Procurorilor față de hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-93/2022 din 30.05.2022 (art.74 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură)

Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-51/2022 din 30.05.2022, s-a decis „1. A lua act de dosarele candidaților admiși în concursul la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție. 2. A constata eligibilitatea procedurilor de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție. 3. A stabili data desfășurării interviului în cadrul procedurii de selecție a candidatului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție – 07.06.2022.”, soluție adoptată cu votul majorității membrilor prezenți la ședință.

Nu susținem hotărârea vizată a Consiliului Superior al Procurorilor și, fiind în dezacord cu poziția majorității, care a votat pentru adoptarea acesteia, formulăm prezenta opinie separată, în vederea expunerii raționamentelor de care ne-am condus.

Pentru concretizare notăm că noi am semnat hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-51/2022 din 30.05.2022, însă acest fapt nu reprezintă acordul nostru cu soluția adoptată de majoritatea membrilor prezenți în ședință, ci rezultă din obligația stabilită prin prevederile art.77 alin.(7) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, potrivit căreia „Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor sînt motivate, **sînt semnate de toți membrii prezenți în ședință și se publică**, în termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii, pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor. Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor sînt semnate olograf sau, după caz, prin aplicarea semnăturii electronice.”, circumstanță care ne-a determinat ca, alături de semnătură, să facem consemnarea despre formularea opiniei separate.

Potrivit părții motivatoare a hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-93/2022, „În cadrul ședinței Consiliului Superior al Procurorilor din data de 30.05.2022 au fost analizate dosarele de concurs ale candidaților, prin prisma respectării procedurilor legale, aferente etapei de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție.

Ținând cont de raționamentele de drept și de fapt care au generat acest exercițiu de referință, în rezultatul deliberării și exprimării votului de către membrii prezenți în ședință, Consiliul Superior al Procurorilor ia act de dosarele candidaților Victor Brînză, Octavian Iachimovschi, Adrian Bordianu și Veronica Dragalin, admiși în concursul la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție și constată eligibilitatea procedurilor de preselecție a candidaților nominalizați.

În aceeași ordine de idei, având în vedere dispozițiile art.25¹ alin.(10) din Legea nr.3/2016, referitor la data limită de desfășurare a probei interviului, Consiliul Superior al Procurorilor a convenit asupra zilei de 7 iunie 2022 pentru interviuarea candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție.”.

Constatăm că, la adoptarea hotărârii de referință, colegii noștri, majoritatea membrilor din Consiliul Superior al Procurorilor, nu au luat în considerație prevederile

normative care se circumscriu procedurii de apreciere și soluționare a raportului juridic dedus pentru examinare.

I. Cadrul normativ relevant:

- Legea nr.3 din 2016 cu privire la Procuratură (în continuare Legea nr.3/2016) – art.art. 20-22, 25¹;
- Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului public privind selectarea candidatului la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate (Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale)¹, aprobat prin Hotărârea nr.1-16/2022 din 04.02.2022 / în continuare *Regulament*/;
- Codul educației nr.152 din 17.07.2014;
- Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1016 din 23.11.2017;
- Hotărârea Guvernului nr.373 din 12.04.2006 cu privire la reorganizarea Centrului Noilor Tehnologii Informaționale;
- Ordinul Ministerul Educației, Culturii și Cercetării nr.1702 din 26.12.2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor obținute în străinătate;
- Ordinul Ministerul Sănătății nr.761 din 04.10.2016 cu privire la verificarea stării de sănătate a candidaților la funcția de procuror și a procurorilor în funcție privind corespunderea pentru exercitarea funcției de procuror.

II. Premisele concursului și desfășurarea acestuia

Actualul mecanism de selecție și numire în funcție a procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție a fost instituit prin Legea nr.11 din 21.01.2022, în vigoare din 28.01.2022, ca urmare a introducerii art.25¹ în Legea nr.3 din 2016 cu privire la Procuratură (în continuare Legea nr.3/2016).

Ulterior, la 16.03.2022 a intrat în vigoare Legea nr.26 din 10.03.2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, care a adus o nouă redacție pentru alineatul (7) al art.25¹ din Legea nr.3/2016. La scurt timp, legislatorul prin Legea nr.94 din 14.04.2022, în vigoare din 20.04.2022, a introdus amendamente la alineatele (1), (2), (4), (7), (8), (10), (11) și (13) din art.25¹ din Legea nr.3/2016.

În acest context, fiind la primul său exercițiu de selecție potrivit noii proceduri a procurorului-șef al unei procuraturi specializate, Consiliul Superior al Procurorilor la 04.02.2022 prin Hotărârea nr.1-16/2022 a aprobat Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului public privind selectarea candidatului la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate (Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale)² /în continuare *Regulament*/, iar

¹ <https://csp.md/sites/default/files/inline-files/Regulament%20Concurs%20Procuratura%20Specializata.pdf>

² <https://csp.md/sites/default/files/inline-files/Regulament%20Concurs%20Procuratura%20Specializata.pdf>

prin Hotărârea nr.1-25/2022 din 04.02.2022 a inițiat concursul pentru selectarea candidatului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție.

Termenul limită de depunere a dosarelor de concurs a fost stabilit pentru 25.02.2022. Ulterior, prin decizia protocolară a ședinței Consiliului Superior al Procurorilor din data de 04.03.2022, s-a decis extinderea termenului limită de depunere a dosarelor de concurs până la data de 23.03.2022, iar în cadrul ședinței extraordinare a Consiliului Superior al Procurorilor, din data de 23.03.2022, prin decizie protocolară, s-a decis extinderea termenului limită de depunere a dosarelor de concurs, până la data de 11.04.2022, inclusiv.

Informația privind inițierea concursului a devenit publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor la 07.02.2022³, fiind anunțate condițiile de bază prevăzute de lege, pe care trebuie să le întrunească persoana pentru a candida la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate și lista actelor ce urmează a fi prezentate de candidați pentru dosarul de participare la concurs.

Astfel, notăm că la data limită finală (11.04.2022), stabilită pentru depunerea dosarelor de concurs, prevederile din lege (art.25¹ alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură) configurau următoarele condiții imperative pentru persoana care candidează la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate:

„a) are o experiență profesională de cel puțin 10 ani în domeniul dreptului, obținută în jurisdicția Republicii Moldova sau jurisdicții străine, inclusiv în organizații internaționale, dintre care cel puțin 4 ani în funcția de judecător, procuror, avocat sau ofițer de urmărire penală;

b) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a)–d), g) și h);

c) are competență managerială corespunzătoare funcției de procuror-șef al procuraturii specializate;

c¹) are competență profesională corespunzătoare funcției de procuror-șef al procuraturii specializate;

d) în ultimii 3 ani până la anunțarea concursului nu a fost membru și/sau nu a desfășurat activități cu caracter politic în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice;

e) în ultimele 6 luni nu a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor;

f) are reputație ireproșabilă și în privința sa nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, a actelor conexe acestora sau a faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017.”

Respectiv, legislatorul a ținut să reitereze și necesitatea întrunirii de către candidații la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate și a unor condiții generale pentru deținerea funcției de procuror, și anume cele indicate la art.20 alin.(1) lit. a)–d), g) și h) din Legea nr.3/2016, după cum urmează:

„a) deține cetățenia Republicii Moldova;

b) cunoaște limba de stat;

³ <https://www.csp.md/sites/default/files/2022-02/A%20N%20U%20N%20C8%9A.pdf>

c) în privința ei nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară;
d) are diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului sau un alt act de studii în domeniul dreptului echivalent acestora, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor;

/.../

g) anterior, nu i-a fost constatată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni;

/.../

h) este aptă din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției de procuror.”

Ordinea de depunere a dosarului de participare la concurs este prevăzută de alin.(6) al art.25¹ din Legea nr.3/2016, potrivit căruia acesta „se depune la Consiliul Superior al Procurorilor pe suport de hârtie sau în format electronic și se înregistrează în modul stabilit. **Dosarele incomplete sau depuse după expirarea termenului-limită nu se examinează.**”.

În același timp, aceste reguli au fost dezvoltate în prevederile pct.pct. 9 - 13 din Regulament, care stipulează „9. În termenul indicat în anunțul de inițiere a concursului, candidații la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate depun personal, prin poștă sau prin e-mail, dosarul de participare, în conformitate cu art.25¹ alin.(6) din Legea nr.3/2016, și anume:

a) cererea de participare la concurs preselecție;

b) curriculum vitae;

c) **copia diplomei de studii;**

d) cazierul judiciar;

e) **certificatul medical privind starea sănătății sau, după caz, declarație pe propria răspundere. Certificatul medical trebuie prezentat până la interviul de la etapa preselecției sub sancțiunea neadmiterii la interviu;**

f) declarația de avere și interese personale pentru ultimii doi ani;

g) scrisoarea de motivare;

h) conceptul de management și dezvoltare instituțională.

10. La depunerea dosarului, candidatul pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate semnează declarația pe propria răspundere conform căreia în ultimii 3 ani până la anunțarea concursului nu a fost membru și/sau nu a desfășurat activități cu caracter politic în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice și nu are interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică conform anexei nr.1 la prezentul Regulament.

/.../

12. Copiile documentelor prezentate de către candidați vor fi prezentate împreună cu documentele originale pentru a se verifica veridicitatea lor sau vor fi autentificate notarial.

13. **În cazul în care dosarul se depune prin e-mail, prevederile pct. 12 se aplică în mod corespunzător la etapa interviului.”**

Astfel, în termenul respectiv, de până la data de 11.04.2022, inclusiv, și-au depus dosarele de participare la concurs candidații Oleg Potîrniche, Victor Brînză, Octavian Iachimovschi, Adrian Bordanu și Veronica Dragalin.

Ulterior, în temeiul art.25¹ alin.(7) din Legea nr.3/2016 și pct.pct.14 și 15¹ din Regulament, prin Hotărârea nr.1-79/2022 din 26.04.2022 Consiliul Superior al Procurorilor a constituit Comisia specială de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție (*în continuare Comisia specială de preselecție*), care urma să desfășoare, în termen de 10 zile lucrătoare de la data-limită de depunere a dosarelor, preselecția candidaților, prima din cele două etape ale concursului public pentru ocuparea funcției nominalizate.

Reieșind din analiza sistemică a prevederilor normative enunțate și în spiritul mecanismului de selecție instituit în special pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate, se deduce, vădit, faptul că rolul atribuit comisiei de pre-selecție (care, de altfel, exercită activități în regim de putere publică) constă în stabilirea îndeplinirii condițiilor formale, verificarea plenitudinii dosarelor de participare, examinarea admisibilității și eligibilității dosarelor de concurs și include evaluarea candidaților prin prisma exigențelor de integritate și a capacităților manageriale ale candidaților determinate de statutul funcției.

Din perspectiva competențelor sale, Consiliul Superior al Procurorilor la 04.05.2022 a adresat demersuri către instituțiile specializate pentru a se oferi informații relevante în raport cu candidații nominalizați.

În consecință, în temeiul acestei corespondențe au fost furnizate următoarele informații:

- la 11.05.2022 de la Centrul Național Anticorupție au parvenit certificatele de cazier privind integritatea profesională în privința celor cinci candidați;
- la 17.05.2022 de la Serviciul de Informații și Securitate au parvenit avizele consultative în privința a patru candidați și informația privind imposibilitatea verificării candidatului Oleg Potîrniche în lipsa acordului acestuia de a fi supus verificărilor;
- la 27.05.2022 de la Autoritatea Națională de Integritate a parvenit informația referitor la lipsa interdicțiilor în privința candidaților de a ocupa funcții publice sau de demnitate publică.

Astfel, potrivit prevederilor pct.pct.20-21 din Regulament, „**20. În prima etapă, Comisia verifică, în ședință închisă îndeplinirea de către candidați a criteriilor de eligibilitate prevăzute la art.25¹ alin.(1) lit.a), b), d) și e) din Legea nr.3/2016. 21. Candidații care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate menționate în pct.20 și cei care au depus, fără motive întemeiate, dosarul incomplet, potrivit art.25¹ alin.(6) din Legea nr.3/2016, se exclud din preselecție prin decizia Comisiei speciale, adoptată cu votul majorității membrilor prezenți.**”

Respectiv, potrivit procesului-verbal al ședinței închise din 10.05.2022, Comisia specială de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, ca urmare a examinării fiecărui dosar de concurs prin prisma criteriilor de eligibilitate, a constatat cu referire la candidații XXX și XXX neîntrunirea de către aceștia a criteriului de eligibilitate prevăzut la art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016, și anume „*nedetținerea diplomei de studii superioare de master în domeniul dreptului sau un alt act*”

de studii în domeniul dreptului echivalent acestuia”, iar cu referire la candidații XXX, XXX și XXX întrunirea de către fiecare a criteriilor de eligibilitate.

Corespunzător, prin Decizia Comisiei cu nr.1 din 10.05.2022 candidații XXX și XXX au fost excluși din etapa de preselecție, iar candidații XXX, XXX și XXX au fost promovați pentru etapa interviului din cadrul preselecției. În același timp, potrivit consemnărilor procesului-verbal al aceleiași ședințe, Comisia specială de preselecție a decis „a stabili data de 17.05.2022 și 18.05.2022 pentru desfășurarea etapei de interviu”.

Prin cererea înregistrată la 11.05.2022, candidatul XXX a solicitat Comisiei speciale de preselecție reexaminarea dosarului său de participare la concurs, invocând faptul că diploma sa de studii superioare universitare de licență Seria AL nr.XXXX din 03.07.20XX, potrivit Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1016 din 23.11.2017, corespunde Nivelului 7 – învățământ superior, ciclul II: master sau echivalent, care permite accesarea următorului nivel, Nivelul 8 – învățământ superior, ciclul III: doctorat sau echivalent.

Ca urmare a examinării cererii candidatului XXX în ședința din 12.05.2022, Comisia specială de preselecție, prin decizia nr.2 „cu privire la modificarea Deciziei nr.1 din 10.05.2022” a decis să constate „că cererea domnului XXX și informațiile adiționale prezentate fundamentează întrunirea criteriului de eligibilitate stipulat la art. 20 lit.d) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură”, cu admiterea lui la etapa a doua a preselecției, interviul.

Etapa a doua a preselecției, interviul, se desfășoară, după cum rezidă din prevederile art.25¹ alin.(8) din Legea nr.3/2016, în scopul evaluării candidaților rămași în privința îndeplinirii criteriilor de eligibilitate prevăzute la alin. (1) lit. c), c¹) și f), și anume prezența competențelor manageriale și profesionale corespunzătoare funcției de procuror-șef al procuraturii specializate, a reputației ireproșabile și dacă în privința candidatului nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, a actelor conexe acestora sau a faptelor coruptibile. În acest sens, potrivit pct.33 din Regulament, fiecare membru al Comisiei specială de preselecție completează o fișă de evaluare pentru fiecare candidat rămas în preselecție, acordând punctaj pentru fiecare dintre criteriile prevăzute la art.25¹ alin.(1) lit.c) și c¹) din Legea nr.3/2016. Punctajul final obținut de candidații eligibili, care reprezintă media punctajelor acordate de fiecare membru al comisiei, se consemnează într-o fișă de totalizare.

Până la etapa realizării interviului, Comisia specială de preselecție s-a convocat în data de 17.05.2022 în ședință închisă, fără consemnarea lucrărilor într-un proces-verbal, dar cu emiterea, în corespundere cu Capitolul IV din Regulament, a deciziei nr.3 din 17.05.2022 „cu privire la aprobarea fișelor de evaluare”, prin care au fost aprobate modelul **Fișei de evaluare a candidatului(ei) la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție** și modelul **Fișei de totalizare a punctajului final obținut de candidați la proba interviului**.

În ședința Comisiei speciale de preselecție din 17.05.2022 a avut loc proba de interviu a XXX, iar în ședința din 18.05.2022 – probele de interviu ale candidaților XXX, XXX și XXX. Ordinea și rezultatele desfășurării probei interviului la etapa de preselecție au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței Comisiei speciale de preselecție din

18.05.2022, potrivit căruia: „Înainte de desfășurarea interviurilor propriu-zise, membrii Comisiei au deliberat în ședință închisă și prin consens au decis:

1. A stabili pragul minim al punctajului total mediu obținut de către candidații care vor fi preselecți (media punctajelor de la 1p. la 10p. oferite de fiecare membru(ă) a Comisiei pentru fiecare candidat(ă)) – 9p.

2. A aproba ordinea de desfășurare a interviurilor și lista întrebărilor de bază pentru candidați, /.../.”

După realizarea tuturor interviurilor, în rezultatul deliberărilor închise, fiecare membru al Comisiei speciale de preselecție a completat câte o „Fișă de evaluare a candidatului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție”, potrivit modelului aprobat de comisie, în care de fapt a expus punctajul pe care l-a acordat fiecăruia din cei patru candidați. În baza acestor fișe a fost definitivată fișa de totalizare a punctajului final obținut de candidați la proba interviului, potrivit căreia candidații au obținut următoarele punctaje, după cum urmează: XXX – 7 puncte, XXX – 7,4 puncte, XXX – 9,8 puncte și, respectiv, XXX – 8,4 puncte.

Astfel, în încheierea probei interviului, potrivit procesului verbal al ședinței din 18.05.2022, membrii Comisiei speciale de preselecție au luat act de rezultate potrivit fișelor menționate și au decis: „A considera promovată etapa de preselecție în cadrul concursului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție de către XXX care a obținut punctajul total mediu 9,8p.”. În acest sens, Comisia specială de preselecție a emis decizia nr.4 din 18.05.2022, prin care a decis preselecția XXX în cadrul concursului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție.

La 20 și 23 mai 2022 candidații XXX și, respectiv, XXX au înaintat în ordinea prevăzută de pct.35 din Regulament obiecții pe marginea deciziei Comisiei speciale de preselecție nr.4 din 18.05.2022. Acestea fiind examinate, prin deciziile nr.5.1 și, respectiv, 5.2 din 24.05.2022 au fost respinse integral.

Totodată, la 24.05.2023 Comisia specială de preselecție a examinat și adresarea candidatului XXX din 19.05.2022, care a solicitat anularea Deciziei Comisiei speciale de preselecție nr.1 din 10.05.2022 cu privire la rezultatele etapei de eligibilitate, prin care s-a constatat neîntreținerea de către el a criteriului de eligibilitate prevăzut de art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură. Or, în opinia sa, Diploma pe care o deține eliberată de Universitatea de Stat din Moldova cu Seria E nr.XXX din 30.06.19XX ar corespunde nivelului de învățământ superior, atât ciclului de licență, cât și celui de master, iar excluderea sa din concurs ar fi ilegală și discriminatorie. În final, membrii Comisiei au luat act de adresarea XXX, cu formularea unui răspuns explicativ cu privire la rezultatul examinării acesteia.

În conformitate cu prevederile pct.pct.36 și 45 din Regulament Comisia specială de preselecție a remis la 25 și 27 mai 2022 către Consiliul Superior al Procurorilor procesele verbale ale ședințelor de lucru și deciziile Comisiei speciale de preselecție; dosarele de concurs ale candidaților și Decizia nr.4 din 18.05.2022 cu privire la preselecția candidaților în cadrul concursului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție.

III. Aprecierea circumstanțelor.

Efectuând o analiză a activității Comisiei speciale de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție în coraport cu prevederile actelor normative, care reglementează procedurile pentru desfășurarea acestui concurs, se impune evidențierea următoarele aspecte.

1. Conformându-se prevederilor art.25¹ alin.(6) din Legea nr.3/2016 și prevederilor pct.9-13 din Regulament, candidații au depus dosarele de participare la concurs fie personal (Adrian Bordianu), fie prin e-mail (Veronica Dragalin, Victor Brînză, Oleg Potîrniche, Octavian Iachimovschi).

Examinarea materialelor procedurii de concurs constată faptul că dosarele candidaților includ, în general, copii ale documentelor listate la pct.9 din Regulament și doar unele acte sunt depuse în original (cererea de participare la concurs, declarația pe proprie răspundere și scrisoarea de motivare semnate olograf și declarațiile de avere și interese personale semnate digital de Adrian Bordianu și, respectiv, cererea de participare la concurs și declarațiile de avere și interese personale toate semnate digital de Octavian Iachimovschi).

Este relevant de menționat, la acest compartiment, că din coroborarea prevederilor pct.12-13 din Regulament rezultă expres obligația candidaților de a depune și documentele originale sau copii autentificate notarial, în scopul verificării de către Comisia specială de preselecție a veridicității actelor din dosarul de participare la concurs.

Din analiza dosarelor candidaților, a materialelor de lucru și a deciziei Comisiei speciale de preselecție nr.4 din 18.05.2022 aferent rezultatelor preselecției în coraport cu interviul candidaților desfășurat on-line, **nu poate fi dedusă respectarea de către Comisia specială de preselecție a procedurii legale** stipulate la pct.12-13 din Regulament **ce constă în verificarea veridicității actelor** din dosarele de participare la concurs depuse de către candidați.

2. În contextul prezentului concurs, în privința candidaților pentru funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție erau incidente inclusiv și prevederile Legii nr.271 din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice. Pe cale de consecință, Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor a inițiat, la 06.05.2022, în temeiul art.8 din legea citată, procedura de verificare a candidaților.

În cadrul procedurii respective, fiind informat prin telefon și prin e-mail despre inițierea procedurii de verificare, XXX nu a semnat Declarația de verificare potrivit anexei nr.1 din Legea nr.271/2018, care presupune exprimarea consimțământului scris de a fi verificat, după care urma să completeze chestionarul potrivit modelului specificat la anexa nr.2 a aceleiași legi. Deși XXX nu și-a exprimat direct refuzul de a fi verificat, această abținere a XXX de a consimți în scris asupra inițierii verificării poate fi prezumat ca refuz de a fi verificat, care, potrivit art.9 alin.(4) din Legea nr.271/2018, „are ca efect neangajarea lui în funcție”.

Astfel, la 17.05.2022 de la Serviciul de Informații și Securitate a parvenit informația privind imposibilitatea verificării XXX în lipsa acordului său de a fi supus verificărilor.

În același timp, urmează de menționat că pentru funcțiile de demnitate publică care se ocupă prin concurs și cad sub incidența art.5 din Legea nr.271/2018, legislatorul nu a

prevăzut expres în această lege consecințe care intervin pe parcursul derulării procedurii de concurs (cum ar fi excluderea din concurs, spre exemplu).

Nici în Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură nu sunt reglementate astfel de situații, iar din coroborarea acestor acte normative nu poate fi dedusă posibilitatea excluderii candidatului din concurs, consecința juridică de „*neangajarea lui în funcție*” nu echivalează automat cu descalificarea din oficiu a persoanei în timpul concursului. Mai degrabă această circumstanță juridică este incidentă etapelor finale de declarare a învingătorului concursului (competență a Consiliului Superior al Procurorilor) și/sau de numire nemijlocită în funcție (semnarea ordinului de către Procurorul General). Respectiv, consecința prevăzută de art.9 alin.(4) din Legea nr.271/2018 se circumscrie altei etape a concursului și nicidecum nu poate fi invocată la etapa preselecției și nu poate fi considerată atribuție a Comisiei speciale de preselecție.

3. Condițiile impuse de lege stabilesc expres faptul că un candidat la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate, pe lângă condițiile specifice acestei poziții, trebuie, mai întâi, să corespundă cerințelor de bază înaintate față de statutul de procuror. Printre aceste condiții de bază (prevăzute la art.20 alin.(1) lit.a)–d), g) și h) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură) se include în mod obligatoriu și cerința ca persoana să dețină „diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului”.

Legea permite ca persoana să prezinte „un alt act de studii în domeniul dreptului echivalent acestora”, dar **numai cu condiția** ca acest act să fie „**recunoscut de structura abilitată** pentru recunoașterea și **echivalarea actelor de studii** și calificărilor”.

În opinia noastră, Comisia specială de preselecție avea obligația vădită să verifice temeiul respectiv de eligibilitate, acesta fiind fundamentul ce atestă calificările și cunoștințele necesare unei persoane ca să exercite funcția de procuror.

S-a stabilit că, efectuând în cadrul celei dintâi etape a preselecției verificarea îndeplinirii de către cei cinci candidați a criteriilor de eligibilitate prevăzute la art.25¹ alin.(1) lit.a), b), d) și e), inclusiv celor indicate la art.20 alin.(1) lit.a)–d), g) și h) din Legea nr.3/2016 și, respectiv, Comisia specială de preselecție a exclus din concurs doi candidați (XXX și XXX) pe motivul neîntrunirii criteriului de eligibilitate indicat la art.20 alin.(1) lit.d), și anume nedeținerea diplomei de studii superioare de master în domeniul dreptului sau unui alt act de studii în domeniul dreptului echivalent acestuia.

Aprecierea respectivă a fost eronată, deoarece potrivit Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1016 din 23.11.2017⁴, diplomele de studii ale acestora corespund Nivelului 7 (învățământ superior, ciclul II: master sau echivalent), care permite accesarea următorului nivel, și anume Nivelul 8 (învățământ superior, ciclul III: doctorat sau echivalent).

Mai mult ca atât, la cererea XXX din 11.05.2022, de reexaminare a dosarului său de participare la concurs, Comisia specială de preselecție și-a revăzut poziția și a constatat întrunirea de către XXX a criteriului de eligibilitate stipulat la art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016, fiind admis la etapa a doua a preselecției.

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=111863&lang=ro#

Comisia specială de preselecție a exclus inițial acești doi candidați în paralel, invocând argumente similare, iar situația lor juridică legată de acest aspect era comparabilă (diplomele ambilor candidați au fost obținute anterior adoptării la nivel național a regulilor procesului de la Bologna), ceea ce impunea și un tratament egal în privința lor, fiind necesară o reexaminare, din oficiu, de către Comisia specială de preselecție, a condiției respective și în privința XXX. Cu toate acestea, deși au fost vădite circumstanțele aferente statutului diplomei de studii, o reexaminare a acestei condiții pentru XXX nu a avut loc. Astfel, considerăm că, în asemenea circumstanțe, Comisia specială de preselecție neîntemeiat a exclus XXX din concurs pe acest criteriu. Nici la 24.05.2022, examinând adresarea XXX din 19.05.2022, Comisia de preselecție nu a înlăturat aceste omisiuni și nejustificat a menținut motivarea că nu întrunește criteriul de eligibilitate stipulat la art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016.

În dosarele candidaților XXX și XXX se conțin copii ale diplomelor de studii superioare de licență în domeniul dreptului și, respectiv, diplomelor de studii superioare de master în domeniul dreptului eliberate de instituțiile de învățământ superior din țară.

În dosarul său de concurs XXX a prezentat în copii Diploma de studii eliberată în anul 2008 de Duke University (din Durham, Carolina de Nord, SUA) care atestă gradul „Bachelor of Science” (în domeniul biologie și chimie, după cum rezultă din CV XXX) și Diploma de studii eliberată în anul 2011 de University of Virginia School of Law (din Charlottesville, Virginia, SUA), care atestă gradul „Juris Doctor”.

Proveniența acestor diplome din sistemul educațional al altui stat, pe lângă faptul că sunt în copii neautentificate și nici nu sunt traduse în limba de stat, fac imposibilă atribuirea automată (fără verificările de rigoare) a acestora la categoriile de acte de studii prescrise de lege cum sunt „*diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului*”.

Aplicând prevederile legii și potrivit competențelor stabilite, nici Comisia de preselecție și/sau nici Consiliul Superior al Procurorilor nu sunt în măsură să constate, din oficiu, dacă un act de studii, dacă un titlu profesional sau dacă, eventual, un „*alt act de studii în domeniul dreptului*”, obținute/acordate în baza studiilor într-un alt stat (pentru care art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016 impune condiția de a fi recunoscut și echivalat în modul corespunzător) reprezintă un corespondent al studiilor superioare de licență și de master așa cum acestea sunt definite în baza standardelor naționale.

În Republica Moldova structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor⁵ este Centrul de Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație, care este persoană juridică subordonată Ministerului Educației, iar procedura nemijlocită este prevăzută de Regulamentul privind recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor obținute în străinătate, aprobat prin Ordinul Ministerul Educației, Culturii și Cercetării nr.1702 din 26.12.2019⁶.

Doar parcurgerea procedurii corespunzătoare se poate finaliza cu eliberarea Certificatului de recunoaștere și echivalare, ce conferă titularului dreptul la continuarea studiilor și/sau la accesul pe piața muncii, în conformitate cu cadrul normativ național.

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=97268&lang=ro#

⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120432&lang=ro

Prin urmare, analizând dosarul de participare în concurs a XXX și materialele activității Comisiei speciale de preselecție, în lipsa unui Certificat de recunoaștere și/sau echivalare a actelor de studii obținute în străinătate, nu este clar în baza căror criterii Comisia specială de preselecție a apreciat întrunirea de către candidata respectivă a criteriului de eligibilitate prevăzut la art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016, or, după cum am menționat *supra*, Comisia de preselecție nu putea să-și aroge atribuțiile și competențele Centrului de Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație aferent recunoașterii și/sau echivalării actelor de studii ale candidatei obținute în străinătate pentru acces pe piața muncii din Republica Moldova. Mai mult ca atât, nici Consiliul Superior al Procurorilor nu este îndreptățit să-și aroge astfel de competențe și nu este în drept să decidă asupra acestui aspect în lipsa concluziei instituției de specialitate.

Constatăm că potrivit copiei diplomei prezentate, XXX ar fi obținut în anul 2011 titlul de „Juris Doctor”, lipsind un echivalent automat al acestuia în legislația națională. Pe cale de consecință apare, firesc, o problemă juridică de a stabili dacă acest titlu echivalează cu titlul de licențiat în drept (cărui îi corespund un număr de 180-240 de credite de studii transferabile, câte 30 de credite pentru fiecare semestru) sau cu titlul de master în drept (cărui îi corespund un număr de 90-120 de credite de studii transferabile, câte 30 de credite pentru fiecare semestru) sau dacă, eventual, le înglobează pe acestea două din perspectiva semnificației pe care o comportă și a nivelului studiilor realizate (potrivit art.90 alin.(6) din Codul educației, „*În ciclul I și ciclul II de studii superioare trebuie să fie acumulate cel puțin 300 de credite de studii transferabile*”), iar o analiză *prima facie* nu deduce informații nici despre susținerea tezei de licență/tezei de master.

Vom reitera că potrivit cadrului normativ național o persoană poate obține, în general, funcția de procuror numai dacă este licențiat în drept și deține diploma de master în drept, aceste două condiții fiind obligatorii de a fi întrunite în comun (excepție de la această regulă sunt diplomele de licență obținute până la implementarea condițiilor procesului de la Bologna, adică până în anul 2006, situație care nu este aplicabilă speței XXX).

Numai o concluzie a unui organ specializat în domeniu, formată după verificarea actelor și trecerea procedurii de resort, este în măsură să ofere explicațiile și echivalările de rigoare, ceea ce, însă, nu a existat în prezenta procedură de concurs.

Mai mult de atât, diplomele/actele de studii obținute în sisteme educaționale ale statelor străine nu pot genera efecte juridice directe în Republica Moldova, deoarece o asemenea abordare prejudiciază ordinea normativă internă, care emană din caracterul suveran al puterii de stat și deviază de la principiile statului de drept.

Rezumând, menționăm că politica națională în educație este un corolar al suveranității statului, iar regulile impuse de autoritățile publice nu pot fi aplicate decât în sensul și spiritul voinței legiuitorului, nefiind admisibile devieri de la normă bazate pe anumite circumstanțe de oportunitate. Edificarea regulilor privind condițiile și actul/actele prin care se autorizează/se recunoaște/se echivalează faptul absolvirii studiilor superioare de un anumit grad reprezintă un atribut exclusiv al statului, fiind consacrate în acest sens norme exprese, respectarea cărora are un caracter absolut. Pentru argumentare invocăm prevederile art.72 lit.k) din Constituție, care stabilește că organizarea generală a

învățământului se reglementează prin lege organică, aceasta fiind un atribut exclusiv al Parlamentului ca autoritate legislativă supremă a Republicii Moldova.

Prin Legea cu privire la Procuratură s-au instituit reguli și condiții fixe, pe care o persoană trebuie să le îndeplinească pentru a fi procuror, iar respectarea rigidă a acestor criterii este cu atât mai strictă în situația când este selectată o persoană pentru funcția de procuror-șef.

Întrunirea condițiilor de bază pentru obținerea statutului de procuror reprezintă temelia juridică, care legitimează persoana să exercite funcția și constituie izvorul autorității acesteia de a exercita atribuții de demnitate publică, ce emană din sfera de acțiune a puterii de stat. Lipsa uneia din aceste condiții împiedică nașterea acestui raport juridic între stat și persoană, deoarece aplicarea este cumulativă, nefiind nici reglementate, dar nici posibile din punct de vedere rațional și juridic, excepții în sensul vizat.

Condiția din art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură privind deținerea actului/actelor corespunzător de studii reprezintă o normă de trimitere, pentru că urmează a fi aplicată în comun cu standardele educaționale de stat, astfel cum acestea sunt reglementate de Codul educației, act normativ care stabilește „*cadrul juridic al raporturilor privind proiectarea, organizarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului de educație din Republica Moldova*”.

Astfel, pentru prezenta speță, menționăm incidența următoarelor norme din Codul educației:

„Articolul 3. Noțiuni principale

*În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni principale semnifică:
act de studii echivalent - act de studii eliberat pentru trasee educaționale similare din țară sau de peste hotare;*

[...]

Articolul 17. Actele de studii

(1) Instituțiile de învățământ gimnazial, liceal, profesional tehnic, superior și de formare continuă eliberează persoanelor care au promovat examenele de absolvire acte de studii, potrivit formatelor elaborate și aprobate de Ministerul Educației și Cercetării.

(2) Modelele actelor de studii se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Actele de studii eliberate în formatul aprobat de alte entități juridice nu sunt recunoscute.
[...]

(4) Actele de studii conferă titularului dreptul de continuare a studiilor la nivelul următor de învățământ sau de angajare pe piața muncii conform calificării obținute. [...]

(6) La finalizarea fiecărui nivel sau ciclu de învățământ se eliberează următoarele acte de studii: [...]

e) în învățământul superior:

- ciclul I - Diplomă de studii superioare de licență;

- ciclul II - Diplomă de studii superioare de master;

- ciclul III - Diplomă de doctor (în domeniul respectiv). [...]

(8) La absolvirea de cursuri în cadrul învățării pe tot parcursul vieții se eliberează certificate de perfecționare, de specializare sau de recalificare profesională.

(9) Recunoașterea studiilor și a perioadelor de studii, recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor sunt de competența structurii abilitate pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor.

[...]

Articolul 39. Standardele educaționale de stat

[...]

(5) Standardele educaționale de stat constituie baza pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și pentru evaluarea obiectivă a nivelului de pregătire generală a persoanei, indiferent de tipul, locul și forma de realizare a învățământului.

[...]

Articolul 139. Atribuțiile Guvernului în domeniul educației

Guvernul are următoarele atribuții: a) aprobă politicile de stat în domeniul educației;

[...]

Articolul 140. Atribuțiile Ministerului Educației și Cercetării

(1) Ministerul Educației și Cercetării are următoarele atribuții:

a) elaborează și promovează politicile de stat în domeniul educației și cercetării din învățământul superior; [...]

t) **organizează procesul de recunoaștere și echivalare a actelor de studii eliberate de instituțiile de învățământ din străinătate și a calificărilor acordate de acestea;**

[...]

Articolul 151. Studiile în străinătate

[...]

(5) Recunoașterea și echivalarea actelor de studii obținute în instituții de învățământ din străinătate se realizează în condițiile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării.”

Astfel, analizând dosarele de participare în concurs a celor cinci candidați, materialele activității Comisiei de preselecție în coraport cu prevederile normative enunțate, în opinia noastră se întrevăd circumstanțe care nu permit de a concluziona asupra respectării legalității la aprecierea de către Comisie a întrunirii de către XXX și, respectiv, neîntrunirii de către candidatul XXX a criteriului de eligibilitate prevăzut la art.20 alin.(1) lit.d) din Legea nr.3/2016.

Notăm că deși au fost semnalizate aceste inconsecvențe juridice și problematica juridică pe care acestea pot să o creeze, totuși colegii noștri, majoritatea din Consiliul Superior al Procurorilor, care au votat hotărârea nr.1-93/2022 din 30.05.2022 nu au întreprins măsurile ce se impuneau pentru înlăturarea dubiilor descrise.

4. În cadrul celei dintâi etape a preselecției, Comisia specială de preselecție verifică inclusiv și îndeplinirea de către candidat a criteriului de eligibilitate prevăzut la art.20 alin.(1) lit.h) din Legea nr.3/2016, adică persoana să fie aptă din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției de procuror.

În acest sens, art.25¹ alin.(6), coroborat cu art.22 alin.(2) lit.g) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, instituie obligația candidatului de a depune la dosarul de participare în concurs și „g) *certificatul medical privind starea sănătății;*” și nu este admisă nici o derogare, pe când Regulamentul (care este un act subordonat legii) a diluat

fără just temei forța juridică a condiției impuse, acționând în detrimentul principiului fundamental „*Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*”. Norma respectivă a fost dezvoltată extensiv în pct.9 lit.e) din Regulament, unde este reglementat că dosarul de participare în concurs va conține și „e) *certificatul medical privind starea sănătății sau, după caz, declarație pe propria răspundere. Certificatul medical trebuie prezentat până la interviul de la etapa preselecției sub sancțiunea neadmiterii la interviu;*”.

Astfel, această prevedere extensivă, prin alternativa de a depune o declarație pe propria răspundere, textul căreia nici nu este dezvoltat de către Regulament, a extins într-un mod nepermis (deoarece a adăugat la lege) termenul realizării obligației de prezentare a certificatului medical de către candidat până la interviul de la etapa preselecției, dar, totuși, nici într-un fel nu a exclus această obligație.

Potrivit art.21 alin.(5) din Legea nr.3/2016 „(5) *Starea de sănătate a candidaților la funcțiile de procuror și a procurorilor în funcție se verifică de către o comisie specializată a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, care eliberează un certificat medical privind starea sănătății, conținând concluzii privind corespunderea candidatului sau a procurorului în funcție cu exigențele pentru exercitarea funcției, ulterior acesta fiind prezentat la Consiliul Superior al Procurorilor.*”

În acest sens, prin Ordinul Ministerul Sănătății nr.761 din 04.10.2016 cu privire la verificarea stării de sănătate a candidaților la funcția de procuror și a procurorilor în funcție privind corespunderea pentru exercitarea funcției de procuror⁷ a fost aprobat un Regulament care reglementează procedura verificării stării de sănătate a subiecților menționați, componența Comisiei privind verificarea stării de sănătate și, respectiv, a Comisiei de contestație. Astfel, dovada că un candidat la funcția de procuror sau procurorul în funcție este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției de procuror o va constitui certificatul medical privind starea sănătății emis de una din cele două comisii, conform Anexelor nr.1 sau, respectiv, nr.2 la Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr.761 din 04.10.2016.

În speță, candidații XXX, XXX și XXX din start au depus la dosarul de participare în concurs copii de pe certificatele medicale privind starea sănătății, eliberate de Comisia privind verificarea stării de sănătate a candidaților la funcția de procuror și a procurorilor în funcție.

Candidatul XXX a depus la dosarul său de participare în concurs o copie a adeverinței (formularul nr.086/C-2016) cu nr.XX din 11.08.20XX eliberată de ÎMSP Policlinica de Stat, în timp ce XXX a depus la dosar doar o copie a Declarației pe propria răspundere din 11.04.2022, prin care confirmă că este aptă din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției de procuror, fără a completa dosarul până la data interviului din 17.05.2023 cu certificatul medical de tipul corespunzător, astfel fiind pasibilă de sancțiunea neadmiterii în concurs.

Cu toate acestea, Comisia specială de preselecție a ignorat necorespunderea documentației medicale a candidaților XXX și XXX celei prescrise de prevederile legale

⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132655&lang=ro#

enunțate supra. Respectiv, acest fapt reprezenta un temei legal pentru ca Comisia de preselecție să declare neeligibil candidatul XXX.

La fel, Comisia nu a motivat nici admiterea XXX la proba interviului din etapa preselecției, chiar dacă XXX se afla sub incidența aplicării restricției de admitere la interviu.

5. La 17.05.2022 Comisia specială de preselecție a emis decizia nr.3 din 17.05.2022 „cu privire la aprobarea fișelor de evaluare”, prin care au fost aprobate modelul **Fișei de evaluare a candidatului(ei) la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție** și modelul **Fișei de totalizare a punctajului final obținut de candidați la proba interviului.**

La elaborarea modelelor celor două fișe Comisia specială de preselecție a ignorat prevederile art.25¹ alin.(8) din Legea nr.3/2016, potrivit căroră „*Fiecare membru al Comisiei speciale completează o fișă de evaluare pentru fiecare candidat rămas în preselecție, acordând punctaj pentru fiecare dintre criteriile prevăzute alin.(1) lit.c) și c¹) din Legea nr.3/2016. Punctajul final obținut de candidații eligibili, care reprezintă media punctajelor acordate de fiecare membru al comisiei, se consemnează într-o fișă de totalizare.*”, și, respectiv, aceleași prevederi transpuse în pct.33 din Regulament.

Astfel, potrivit modelului aprobat, fiecare membru al Comisiei a întocmit după încheierea interviurilor doar o fișă pentru toți cei patru candidați intervievați, unde a indicat un singur punctaj pentru fiecare din ei, și nu câte un punctaj separat pentru criteriul de competență managerială și, respectiv, cel de competență profesională corespunzătoare funcției de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, din care să se calculeze punctajul final al membrului comisiei pentru candidatul respectiv.

În consecință, nici fișa de totalizare nu conține media punctajelor acordate pentru fiecare din cele două criterii de către fiecare membru al comisiei fiecăruia din candidați. În final, din această ordine de acordare a punctajului nu este vizibil și clar cum a fost apreciat un criteriu și altul în cazul fiecărui candidat de către fiecare din membrii comisiei.

6. Potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei speciale de preselecție din 10.05.2022, după verificarea îndeplinirii de către candidați a criteriilor de eligibilitate, Comisia a decis stabilirea zilelor de 17.05.2022 și 18.05.2022 pentru desfășurarea etapei interviurilor, urmând ca să fie audiați candidații în ordine alfabetică, după cum prevede pct.26 din Regulament. Cu toate acestea, la interviuarea candidaților Comisia de preselecție nu a asigurat respectarea acestor prevederi, fapt care poate genera percepții și suspiciuni referitor la lipsă de imparțialitate din partea cel puțin a unor membri ai Comisiei.

7. În același timp, potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei speciale de preselecție din 18.05.2022, înainte de desfășurarea interviurilor propriu-zise, membrii Comisiei au deliberat în ședință închisă și prin consens au decis protocolar de a stabili pragul minim al punctajului total mediu obținut de către candidații care vor fi preselecțai (media punctajelor de la 1p. la 10p. oferite de fiecare membru(ă) a Comisiei pentru fiecare candidat(ă)) – 9p.

Din materialele concursului nici nu rezultă că acest barem, instituit de comisie fără nici un temei legal, ar fi fost cel puțin adus la cunoștință participanților în concurs.

Acest barem a determinat aprobarea de către Comisia de preselecție a Deciziei nr.4 din 18.05.2022 privind preselecția XXX în calitate de candidată în cadrul concursului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, după ce ultima a obținut punctajul total mediu de 9,8p., în timp ce restul candidaților au obținut punctaje sub baremul respectiv.

Astfel, instituirea unui astfel de barem vine să reducă din menirea și rolul constituțional al Consiliului Superior al Procurorilor care „*asigură numirea, transferarea, promovarea în funcție și aplicarea măsurilor disciplinare față de procurori.*”.

Pe această dimensiune este important de menționat că introducerea unor astfel de limite într-o procedură pendinte (crearea regulilor jocului în timpul jocului), făcută de o manieră nepublică, poate genera impresia creării unor repere menite să orienteze spre un anumit rezultat prestabilit, ceea ce nu este compatibil cu principiile statului de drept.

Concomitent, subliniem că desfășurarea acestei proceduri de concurs reprezintă, *per se*, element al exercitării puterii publice (Comisia specială de preselecție activează pe terenul dreptului public, fiindu-i delegate prin lege sarcini de interes public, care au ca izvor puterea de stat), iar marja de apreciere și de acțiune a acestei entități este redusă și rigidă. Pe cale de consecință, toate criteriile, condițiile, restrângerile trebuie să fie proporționale, publice, clare și previzibile, pentru ca orice persoană vizată să își poată adapta comportamentul și să aibă certitudinea echității procedurilor.

În prezenta speță, însă, există o puternică dilemă ce ține de instituirea (nepublică) a baremului, care exclude (sau, cel puțin, diminuează) opozabilitatea acestuia față de subiecții procedurii, dacă a fost aplicat în condiții lipsite de previzibilitate.

8. La 20.05.2022 și 23.05.2022 candidații Octavian Iachimovschi și, respectiv, Adrian Bordianu, în temeiul art.25¹ alin.(9) din Legea nr.3/2016 și pct.35 din Regulament, au înaintat obiecții pe marginea Deciziei nr.4 a Comisiei speciale de preselecție. În obiecțiile lor, candidații au expus argumentele proprii, reiterând inclusiv unele din aspectele dezbătute mai sus. Cu toate acestea, prin deciziile Comisiei cu nr.5.1 și nr.5.2 din 24.05.2022 au fost respinse în tot obiecțiile candidaților Octavian Iachimovschi și, respectiv, Adrian Bordianu.

În opinia noastră, Consiliul Superior al Procurorilor urma din oficiu să analizeze minuțios inclusiv aceste obiecții ale candidaților și impactul lor, pentru a exclude probleme de natură juridică la desfășurarea procedurilor.

9. Cea de-a doua etapă a concursului, selecția de către Consiliul Superior al Procurorilor a candidatului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, demarează cu examinarea dosarelor candidaților, a hotărârii Comisiei speciale privind rezultatul concursului și a fișelor de evaluare întocmite de aceasta.

Decizia Comisiei speciale de preselecție nr.4 din 18.05.2022 remisă conform pct.36 din Regulament către Consiliul Superior al Procurorilor a nominalizat-o doar pe dna Veronica Dragalin în calitate de candidată în cadrul concursului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție.

Cu toate acestea, analizând „*dosarele de concurs ale candidaților, prin prisma respectării procedurilor legale, aferente etapei de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție*”, „*în rezultatul deliberării și exprimării votului*

de către membrii prezenți în ședință, Consiliul Superior al Procurorilor ia act de dosarele candidaților Victor Brînză, Octavian Iachimovschi, Adrian Bordianu și Veronica Dragalin, admiși în concursul la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție și constată eligibilitatea procedurilor de preselecție a candidaților nominalizați. ”.

Astfel, contrar Deciziei Comisiei speciale de preselecție nr.4 din 18.05.2022, Consiliul Superior al Procurorilor prin Hotărârea sa cu nr.1-93/2022 din 30.05.2022 a decis: „1. A lua act de dosarele candidaților admiși în concursul la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție. 2. A constata eligibilitatea procedurilor de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție. 3. A stabili data desfășurării interviului în cadrul procedurii de selecție a candidatului la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție – 07.06.2022.”

Respectiv, din motivarea Hotărârii CSP nr.1-93/2022 din 30.05.2022, în coraport cu soluția dispusă în hotărâre, nu este posibil de dedus dacă Consiliul a concluzionat despre respectarea procedurii legale aferente etapei de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, ceea ce ar fi determinat Consiliul să adopte, conform celui de-al doilea alineat din pct.45 din Regulament, o hotărâre privind admisibilitatea preselecției candidatei Veronica Dragalin, cu informarea acesteia despre data, ora și locul desfășurării etapei interviului.

În același timp, nu este clar dacă Consiliul a atestat încălcări ale procedurii legale aferente etapei de preselecție a candidaților la funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție, ceea ce ar fi determinat Consiliul să adopte, conform celui de-al treilea alineat din pct.45 din Regulament, o hotărâre motivată de restituire Comisiei speciale de preselecție a dosarelor de concurs ale candidaților și hotărârea acesteia privind rezultatul concursului.

Mai mult decât atât, Consiliul, în loc să întreprindă măsurile necesare pentru a identifica și a înlătura toate omisiunile și vulnerabilitățile juridice, care ar putea afecta caracterul legal al procedurii de referință, a recurs la soluția de a admite patru din cei cinci candidați pentru etapa interviului desfășurată de către Consiliu.

Pentru a se pronunța astfel, Consiliul nici nu s-a expus asupra fondului și propunerii făcute la etapa de preselecție, pe care a neglijat-o, ceea ce ne determină să concluzionăm că Decizia Comisiei speciale de preselecție nr.4 din 18.05.2022 ar fi fost emisă cu abateri de la procedura legală, iar Consiliul și-ar fi asumat reexaminarea procedurilor etapei de preselecție, substituind Comisia specială de preselecție.

Este important să menționăm că au fost eludate de la analiză aspecte juridice obligatorii, iar Consiliul Superior al Procurorilor nu a verificat dacă în acțiunile întreprinse Comisia specială de preselecție s-a conformat normelor stabilite de lege și dacă a asigurat îndeplinirea exactă a acestora, așa cum i-a fost delegată misiunea și competența.

În vederea argumentării poziției noastre menționăm că mecanismul de selecție a candidatului pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate (art.25¹ din Legea nr.3/2016) a fost introdus în anul 2022 și în nota informativă a proiectului de lege s-a invocat gradul înalt de responsabilitate ce revine comisiei de preselecție.

Astfel, din descrierea prezentată în nota informativă reținem că „**Mecanismul juridic de selectare și numire a procurorului-șef în Procuratura specializată, are drept**

scop identificarea persoanei care corespunde exigențelor legale de eligibilitate, în cadrul unei proceduri de selectare transparentă, cu excluderea „corporativismului” sau promovarea intereselor de grup în interiorul sistemului.

Implicarea unei comisii independente constituită din persoane din afara sistemului procuraturii în procedura de numire a procurorului-șef în cadrul procuraturii specializate este necesară în primul rând Procuraturii, necesitatea fiind determinată de realizarea obiectivelor constituționale – consolidarea încrederii în Procuratură, în calitatea sa de instituție fundamentală a statului în combaterea criminalității. [...]

Promovările în cadrul serviciilor publice trebuie să corespundă în exclusivitate scopului funcției și să satisfacă așteptările societății. Comisia specială de selecție, în cadrul mecanismului de numire a procurorului-șef în cadrul procuraturii specializate are menirea de a securiza respectarea statului de drept și implicit interesul public de a avea instituții eficiente, capabile de a-și realiza misiunea constituțională. [...]

Diversitatea de statut a subiecților implicați în procesul de numire a procurorului-șef, precum și obligația motivării a hotărârilor adoptate la diferite etape, va contribui la asigurarea transparenței și obiectivității procesului de numire în funcție, societatea având posibilitatea de a înțelege criteriile de eligibilitate care au stat la baza alegerii în funcție a procurorului-șef și de a se convinge de obiectivitatea și eficiența procesului de selectare și numire a candidatului care satisface standardele de integritate și profesionalism impuse de statutul funcției”.

Din aceste argumente deducem clar că sarcina fundamentală a Comisiei speciale de pre selecție a fost să asigure întrunirea de către candidați a condițiilor de eligibilitate, rezultând din principiile statului de drept și în scopul satisfacerii interesului public de a avea instituții responsabile și eficiente. Concomitent, condițiile de eligibilitate a candidaților sunt descrise ca fiind nucleul întregului mecanism de selecție, care dau garanția că toți candidații îndeplinesc criteriile stabilite de lege.

Totuși, analizând etapa de pre selecție Consiliul Superior al Procurorilor nu a manifestat acuratețea și exigența profesională necesară, proporționale rolului și misiunii sale constituționale, în vederea asigurării că toate condițiile au fost întrunite raportat la toți candidații înscriși în concurs. Fiind evidente omisiunile pe care noi le-am descris *supra*, considerăm că materialele urmau a fi restituite comisiei speciale de pre selecție pentru a fi înlăturate/clarificate aspectele ce conțin mai multe ambiguități, în măsură să conducă la vicierea hotărârilor adoptate.

10. În final, reiterăm că suntem în prezența unor raporturi juridice de drept public, în limitele căruia acționează principiul care dictează că autorității îi este interzis tot ceea ce nu îi este permis de lege. Pe cale de consecință, orice derogări trebuie să fie reglementate în lege, iar autoritățile trebuie să se conformeze strict și exclusiv literei și spiritului legii, în condiții de transparență și aliniere fermă la preeminența dreptului.

Pe această dimensiune notăm că atunci când autoritatea publică soluționează o situație concretă aflată în competența sa, are obligația de a respecta riguros principiul legalității, reglementat expres de art.21 alin.(1) din Codul administrativ, potrivit căruia „Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în

conformitate cu legea și alte acte normative” (cuvântul „trebuie” are caracter imperativ și reduce marja de discreție în aplicarea legii).

Raportat la prezenta speță, această exigență, impune Consiliul Superior al Procurorilor ca la fiecare exercițiu de analiză a eligibilității unui candidat la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate, să respecte scopul instituirii în lege a condițiilor imperative privind accesarea pentru postul respectiv. Ordinea juridică impune întrunirea cumulativă a condițiilor din art.20 și art.25¹ din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură pentru situația eligibilității persoanelor care au depus dosare de participare în concurs, nefiind stipulate derogări. Orice neconcordanță, care nu a fost clarificată diminuează din standardul de legalitate și este în măsură să vicieze actul administrativ emanat, iar, prin ricoșeu, Consiliul Superior al Procurorilor avea obligația să întreprindă toate măsurile să elucideze aspectele problematice descrise în prezenta opinie separată, în special neconcordanțele care necesitau explicații de la alte autorități competente pe subiect.

Viziunea noastră se bazează inclusiv și pe raționamentul că principiul legalității este o componentă a statului de drept, care stabilește o conduită fixă organelor de aplicare a legii, de la care nu sunt admise derogări și care trebuie urmată pentru a asigura securitatea juridică și ordinea normativă internă.

Pornind de la rigurozitatea prevederilor art.21 alin.(1) din Codul administrativ și în considerarea principiului legalității, Consiliul Superior al Procurorilor avea obligația să verifice dacă toate condițiile sunt întrunite în sensul stabilit de ordinea juridică internă, iar discreția sa era limitată în acest context, în special pentru a nu vicia efectele juridice ale hotărârii adoptate.

Ținând cont de cumulumul circumstanțelor expuse *supra* am fost în imposibilitate de a susține soluția adoptată de colegii noștri prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-93/2022 din 30.05.2022, față de care am formulat prezenta opinie separată.

Eduard VARZAR

Inga FURTUNĂ

Angela MOTUZOC